

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Diatribai De Primis Veteris Frisiae Apostolis, Sive
Dissertationes, quibus eoru[m] anni, actus, res,
personae, loca, tempora in eorundem actis occurrentia,
discutiuntur, illustrantur, erroresque ab ...**

Bosschaerts, Willibrord

Mechliniae, 1650

4. De Pueritia & Adolescentia S. Willibrordi, & Sociorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10958

indole, honore tam diuino, quam humano.

S. Werenfridus vernaculè **Werenfrede** est pacis defensor: defendit namq; cælestem animorū pacē contra Gentiles.

S. Winfridus est lucrans siue acquirens pacem, Lucratus est & intulit Frisijs & Germanis quam mundus dare non potest pacem: dictus postmodum Bonifacius à bene faciendo. Atque hæc de minutijs forsan nimium; sed sit in gratiam & laudem nostrorum Apostolorum. Ad alia pergamus.

DISSERTATIO QUARTA.

De Pueritia & Adolescentia S. WILLIBRORDI,
& Sociorum.

Refert Alcuinus parentes puerum Willibrordum ab lactatu Ripensis Ecclesiæ fratribus erudiendum tradidisse, apud quos vsq; ad vigesimum ætatis annum est cōmoratus. Antiqui æui vsus erat, pueros aut admodum iuuenes, præsertim eos, qui ad Ecclesiasticum statum destinabantur, in Monasterijs aut Ecclesijs collegiatis Episcopo tradi erudiendos ad Ecclesiæ & Reipublicæ bonum; non quod Monasteria aut Ecclesiæ Cathedrales scholæ solū essent, quemadmodum garrunt hæretici, sed cum Clerici & Monachi eruditione valerent, iuuenes suis horis instituendos ad commune bonum suscipiebant, nondum Academijs aut Scholarum frequentia ordinatis, non omitendo interea quæ ad Clericalis seu Monasticæ Regulæ obseruantiam obligationemque pertinebant. Sic Beda septennis, sic Menradus Eremita, sanctus Rembertus, Bonifacius, Willibaldus alijq; pueri siue admodum iuuenes Ecclesiæ sunt

C 2

oblata

oblati. Vide Trithemium de viris illustribus Benedictinis lib. 1. cap. 6. Serarium lib. 3. Mogunt. rerum notatione 3.

De modo eos acceptandi & de regimine circa eos, vide Benedictum Hastenium de disceptationibus monasticis, qui fusiùs de ijs agit.

Quanam particularia adolescentiæ acta in Willibrordo fuerint, eorum nihil nobis traditur. Nihilominus certum est præclara ea fuisse: solent namque ad tam sublimia merita à Deo electi, illustria specimina futurorum emittere. De ijs sic generatim Alcuinus: *Quem ablactatum & Ripensæ Ecclesiæ datum diuinam gratia ab ineunte pueritia & sensu proficere & moribus pollere, quantum ad tales congruit annos, concessit. Ita ut nostris temporibus nouum Samuel nasci putares, de quo dictum est: Puer autem Samuel proficiebat atque crescebat & placebat tam Deo quam hominibus. Ibiq; in prædicto Monasterio multis profuturus puer Clericatus tonsuram accepit & pia professione se Monachum fecit esse & inter ceteros eiusdem Sanctissimi Monasterij Adolescentes enutritus est, sed nulli alacritate minor, nulli humilitatis officio secundus, nulli lectionis studio inferior, sed sic quotidie bonæ indolis puer proficiebat, ut teneros pueritia annos morum grauitate transcenderet factusq; est grandæuus sensu, qui corpusculo modicus fuit & fragilis.* Tali asceticâ se occupabat Adolescens vsque ad annum natiuitatis vigesimum.

Nempe ipsi ante oculos rectum pietasque pudorque
Constiterant, dederat tergum iam dira Cupido.

Verè nouus Samuel in Ripensî coenobio apparebat, qui sub V. Sacerdote Heli (B. Wilfrido) templo Domini ministrabat, & Dei voces audire & nosse assuescebat.

Verba illa (*Clericatus accepit tonsuram & pia professione Monachum se fecit esse*) videntur mihi admodum dura malèque coniuncta, scilicet, simul clericatus tonsuram accipere & monachum profiteri. Aliud namque est fieri aut esse Clericum,

ricum, aliud Monachum: aliud Clericalem, aliud Monachalem tonsuram accipere. Clericus & Monachus opponuntur & nunc & olim magis. Vide Philippum Hauengium Abbatem Bonæ Spei Tract. de Clericis. Aliter etiam olim tondebantur Clerici, aliter Monachi: Aliud veteribus tonderi in Monachum, aliud in Clericum. Lege Baronium tomo 1. ad annum 58. Si Willibrordus fuerit factus Monachus, cur non dicit tonsus aut attonsus in Monachum, aut simile, quemadmodum veteres de Monachatu initiatis loquuntur? quid opus addere Clericatus tonsuram accepit? alterutrum est superfluum. Quod non nemo introducere velit nomen, Clerico-monachus, numquam mihi sapuit. Clericus, Monachus, vocabula sunt ex sua nativa significatione semper repugnantia, adeoque inepta coniungi: juxta se invicem enim aut simul posita secundum formalia significata capiuntur, secundum quæ repugnant. Licet verò Clerici aliqui, ut Regulares, aliqua de Monastice habeant, aliqua Monachorum obseruent, non tamen sufficit ut Clericum Monachum denominent, per consequens nec Clerico-Monachum. Hinc suspicor dicta verba (& Monachum se pia professione fecit esse) inserta esse ab aliquo qui choro Monachorum Sanctum Willibrordum amavit inscribere (qua de re aliàs) sicut apud eundem Alcuinum ab illegitima manu additum est Egberto S. Willibrordi magistro Epitheton Episcopi. Nisi quis velit dicere ab Alcuino nomen Monachi capi latè, sicut ab Augustino alijsque non rarè vsurpatur pro quovis Religioso per vota Deo consecrato, & tum sensus esset verior; locutio nihilominus maneret aspera & inconcinna. Ita & nomen Episcopi nonnumquam latè & improprie sumitur.

Notandum hinc ex Alcuino supra S. Willibrordum vsur-

passè & gestasse tonsuram Ecclesiasticam, sicuti ab initio Ecclesiæ in ministris Deo consecratis est vsurpatum, idque exemplo Nazaræorum de quibus Numerorum 6. *Huius*, (inquit Isidorus de diuinis officijs) *exempli* (Nazareorum) *vsus ab Apostolis introductus est*, ut qui diuinis cultibus mancipati Domino cōsecrantur, quasi Nazarai, id est sancti Dei, crine perciso innouentur; ut hoc signo & religione vitia rescentur & criminibus carnis nostræ, quasi crinibus exuamur, expoliantes nos veterem hominem cum artibus suis: quam renouationem in mente oportet fieri, sed in capite demonstrari, ubi ipsa mens noscitur habitare. Quod verò de tonsō capite superius, inferius circuli corona relinquatur, Sacerdotium regnumq; Ecclesiæ in eis existimo figurari. Hinc & tiara apud veteres constituebatur in capite Sacerdotum, quia vos estis genus electum, Regale Sacerdotium.

Cuius prætereà alia datur causa, nimirum ob iugem memoriam spineæ coronæ Christi, idq; ab Apostolis factitatum, & Ecclesiæ traditum certa assertione docet Beda lib. 5. de gest. Anglor. cap. 22. *Neg;*, inquit, *ob id tantum in coronam attondemur, quia attonsus ita est Petrus, sed quia Petrus in memoriam Dominica Passionis ita attonsus est: idcirco & nos, qui per eandem Passionem saluari desideramus, ipsius Passionis signum cum illo in vertice gestamus. sicut ergo fideles signum crucis gestant in fronte, contra malignos spiritus, & ut doceantur se carnem cum vitijs crucifigere debere: ita Clerici & Monachi gerunt formam coronæ, quam Christus in passione sua spineam portauit in capite, ut spinas ac tribulos peccatorum nostrorum portaret, id est, exportaret, & auferret à nobis: ut ipsi se irrisiones, & opprobria pro Christo libenter ac prompto animo sufferre, ipso etiam frontispicio doceant: ut coronam vitæ, quam repromisit Deus diligentibus, semper expectare prog; huius perceptione, & aduersa mundi, & prospera contemnere designent.* Hæc & plura Beda. Huius vsus in Britannia plurimus fuit: hanc S. Willibrordus Deo dicandus suscepit.

De

De Actis pueritiæ & Adolescentiæ S. Swiberti nihil ad manum est nisi quod à Marcellino apud Surium. Verum quia author ille, licet non in omnibus redarguendus, subleſtæ admodum est fidei, nolo illum huc adducere.

De prima ætate SS. Werenfridi & Adalberti chartæ omninò ſilent.

De puerili ætate, institutione ac indole Winfridi, aliàs Bonifacij multa ſunt apud Othlonum vitæ eiusdem cap. 2. 3. 4. Vbi inter alia, *magna parentum ſollicitudine nutritus, magnarum etiam virtutum, per incrementa temporum, amator eſt factus. Nam cum adhuc paruulus eſſet, ſi quem fortè Clericorum vel laicum verbi diuini notiitiam deferentem audire contigiffet, mox, quantum ætatis ſua teneritudo præualuit, quid ſibi ſuæq. qualitati exinde profectuoſum foret, tractare cœpit.*

Puer ſanctus virtute diuina plenus, quanto magis eum pater reuocare ad ſecularia ſtudebat, tanto conſtantius in inceptis perdurare, & ad ſacrarum litterarum notiitiam perſtingere anhelabat.

Postquam verò pueritiæ annos tranſcendit, in tantum ſe venerabilium inſtitutis Patrum, & ſacra lectiõnis ſubdidit exercitio, ut quibuslibet momentis augerentur in eo multarum inſignia virtutum, implereturq. in illo, quod Pſalmiſta de quorundam profectu teſtatur dicens. Ibunt de virtute in virtutem. Vide plura apud eundem dictis capitibus: & Serarium in notis ad eadẽ lib. 3. rerum Moguntiacarum, vbi notatione 3. ex S. Willibaldo Bonifacianæ vitæ ſcriptore ait, Bonifacium cum eſſet annorum circiter quatuor, ſeu quinque, Dei ſe ſeruitio ſubiugare ſtudiſſe. Hoc iuuentutis ſtudium, hoc deſiderium commendatur Threnorum 3. Et certè cum inſit in illis annis vigor quidam mentis, dum adhuc eius vires nullis alijs vel operibus, vel cupiditatibus diſtractæ ſunt ac diminutæ, ſi, ut ſunt integræ & illibatæ, Domino offerantur, earum curſus ad virtutem intenſior erit. Quod idipſum docet naturalis Philoſophus Seneca epift. 109.